

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

מס' נוהל: 101.01	שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- קשר עם הלקוח		
עמוד 1 מתוך 8	תאריך עדכון:	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	עדכון מס': 01

שם הנוהל

קשר עם הלקוח

מס' 101.01

תאריך	תפקיד	שם	
20.12.09	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	ד"ר א. בור	כותב:
20.12.09	מנהל השירותים הווטרינריים	ד"ר מ. חיימוביץ	מאשר:

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

מס' נוהל: 101.01	שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- קשר עם הלקוח		
עמוד 2 מתוך 8	תאריך עדכון:	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	עדכון מס': 01

ה ג ד ר ו ת

רופא וטרינר: כהגדרתו בחוק הרופאים הווטרינרים התשנ"א- 1991, ומי שעוסק ברפואת חיות מחמד.

בעלים של בעל חיים: אדם המחזיק בעל חיים בביתו או בחצרו, ודואג לצרכיו באופן קבוע. בעלים ייחשב גם מי שמסר באופן זמני את בעל החיים לצד שלישי, למען ידאג לצרכיו השוטפים לתקופה מסוימת. גילו של בעלים של בעל חיים לא יפחת מ- 16 שנים, ובמקרה של כלב מסוכן, מ- 18 שנים.

לקוח: אדם הפונה עם בעל חיים לרופא וטרינר לקבלת שירות.

בעל חיים ללא בעלים: בעל חיים שנמצא ברשות הרבים ושאינו נושא כל סימון.

בעל חיים אובד: בעל חיים שנמצא ברשות הרבים ונושא סימן המאפשר זיהוי, כגון קעקוע, שבב אלקטרוני או תווית שמית.

טיפול חירום: טיפול הנדרש להצלת חיים במקרה של סכנת מוות מיידית, או טיפול הנדרש באופן דחוף לשם מניעת הידרדרות קשה במצב בעל החיים, וכן טיפול להקלת כאב חזק ו/או סבל עז. הצורך בהגשת הטיפול ואופיו נתון לשיקול דעתו המקצועית של הרופא הווטרינר.

אשפוז: השהיית בעל חיים במרפאה וטרינרית לצורך טיפול, אבחון, או מעקב רפואי.

מחלה מידבקת: מחלה שהגורם שלה עובר מבעל חיים אחד לשני באופן ישיר באמצעות הפרשות הגוף, או באמצעות חפצים שזוהמו ע"י הגורם ובעל החיים השני בא איתם במגע ישיר.

שם	תפקיד	תאריך
כותב: ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
מאשר: ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

מס' נוהל: 101.01	שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- קשר עם הלקוח		
עמוד 3 מתוך 8	תאריך עדכון:	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	עדכון מס': 01

1. הקדמה

תקשורת טובה בין הרופא הווטרינר ללקוח מהווה מפתח חיוני לרכישת אמון הלקוח ולהיענותו של הלקוח, למען יקבל בעל-החיים את הטיפול הראוי ביותר. היעדר תקשורת שכזו עלול להוביל לאי-הבנות, לרגשי כעס ותסכול של הלקוח והרופא הווטרינר כאחד, ולכישלון הטיפול בבעל-החיים. על הרופא הווטרינר להשתדל להפוך את הלקוח לשותף פעיל בקבלת ההחלטות הנוגעות לבעל החיים שברשותו.

2. החובה להגיש טיפול וטרינרי

- א. כאשר בעל החיים מובא למרפאתו של רופא ווטרינר, בזמן שהמרפאה פתוחה וערוכה למתן שירותים לציבור, תפקידו של הרופא הווטרינר הוא להגיש עזרה לבעל החיים.
- ב. לפני מתן טיפול שיש בו סיכון ממשי לבעל החיים (למשל ניתוח בהרדמה), או לפני ביצוע המתת-חַסד - ידאג הרופא הווטרינר לקבל אישור מפורש מהבעלים.
- ג. בהיעדר בעלים או כשלא ניתן להשיגם, מותר לרופא וטרינר לבצע המתת-חַסד, אם לדעתו המקצועית, ומן הטעם של הפסקת ייסורים, יש להמית את בעל החיים ללא דיחוי. מומלץ מאוד לתעד את הניסיונות לאיתור הבעלים ואת הסיבה להמתה.
- ד. מותר לרופא וטרינר לסרב לקבל לקוח המגיע למרפאתו.
 1. במידה ובעל החיים אינו מהמין המטופל במרפאה.
 2. במידה וסוג הטיפול הנדרש אינו שייך למגוון השירותים הניתנים במרפאה (למשל- חיסון במרפאת מומחים כירורגית).
 3. במידה והרופא הווטרינר עסוק בהליך אחר שלא מאפשר לו להתפנות (למשל, באמצע ניתוח), או שהמרפאה אינה מוכנה לקבלת קהל.
 4. במקרה בו נאלץ הרופא הווטרינר לדחות לקוח, אם בעל החיים זקוק לטיפול חירום, על הרופא הווטרינר להגיש לו עזרה ראשונה, לפי שיקול דעתו המקצועית, ורק אז להפנות את הלקוח למתקן וטרינרי אחר שם יוכל לקבל המשך טיפול.

שם	תפקיד	תאריך
כותב: ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
מאשר: ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- קשר עם הלקוח		מס' נוהל: 101.01
עדכון מס': 01	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	תאריך עדכון:
		עמוד 4 מתוך 8

5. במידה ובעל החיים זקוק לטיפול חירום ואין לרופא הווטרינר אפשרות להגיש אפילו עזרה ראשונה, עליו להפנות את הלקוח ללא דיחוי למתקן וטרינרי אחר שם יוכל לקבל טיפול עבור בעל החיים.

6. במידה והלקוח מסרב לשלם או שאינו יכול לשלם, או שהוא בעל חוב כספי למרפאה, מותר לרופא הווטרינר לדחותו. אם בעל החיים זקוק לטיפול חירום, יפעל הרופא הווטרינר לפי הנהלים הכתובים בסעיפים 2 (ד) ס"ק 4-5.

ה. אם אדם מגיע לרופא וטרינר עם בעל חיים שמצא, אזי האחריות לאיתור הבעלים מוטלת על המוצא.

ו. אם בעל חיים אובד זקוק לטיפול רפואי, רשאי הרופא להגיש לו טיפול חירום, וכן טיפול דחוף אחר, אם נדרש. יש לדחות טיפולים ובדיקות דיאגנוסטיות שאינם דחופים עד לאחר קבלת אישור מהבעלים כאשר ימצאו.

ז. במידה ונדרשת עזרה וטרינרית לבעל חיים ללא בעלים, רשאי הרופא הווטרינר להגיש לו טיפול חירום, ומותר לו לבצע פעולות אבחון וטיפול נוספות, לפי שיקוליו.

3. הסבר על הליכים טרם ביצועם

מומלץ להסביר לבעלים את המשמעויות של ההליכים ולדון עמם עליהם, כמפורט להלן.

א. הליכים דיאגנוסטיים

1. אחרי בירור ההיסטוריה ובדיקה פיזיקלית, רצוי כי הרופא הווטרינר יציג בפני הלקוח דיאגנוזה משוערת (אחת או יותר), ואם ניתן בשלב זה, גם פרוגנוזה.

2. אם יש צורך בבדיקות נוספות, חייב הרופא הווטרינר ליידע את הלקוח ולקבל את הסכמתו, בטרם ביצוע הבדיקות.

3. יש להסביר את מהות הבדיקה:

1. איזו בדיקה נדרשת, ברמה כללית (לדוגמה: ספירת דם, בדיקת דם לתפקודי כליה, בדיקת שתן, צילום רנטגן).

2. כיצד תתבצע הבדיקה.

3. חובה לציין אם הבדיקה כרוכה בסיכון ממשי, או אם היא עלולה לגרום

לתופעות לוואי חמורות.

4. מומלץ לנקוב בעלות הבדיקה.

שם	תפקיד	תאריך
כותב: ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
מאשר: ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

מס' נוהל: 101.01	שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- קשר עם הלקוח		
עמוד 5 מתוך 8	תאריך עדכון:	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	עדכון מס': 01

4. מומלץ כי הרופא הווטרינר יידע את הלקוח לגבי מגוון הבדיקות הדיאגנוסטיות, וימסור ללקוח מידע נוסף אם קיימת אינדיקציה לשימוש באמצעי דיאגנוסטי שאינו זמין לרופא המטפל.

5. במקרים בהם בעל החיים מאושפז, והבעלים אינם לצדו, רצוי להסביר לבעלים מהם ההליכים שעשויים להידרש בתקופת האשפוז הקרובה, ומהי עלותם המשוערת, ולקבל את אישורם לכך.

ב. הליכים כירורגיים ופולשניים אחרים

1. איזה הליך דרוש, מה צפויות להיות תוצאותיו ומהי הפרוגנוזה.
2. חובה לציין אם ההליך הוא בעל סיכון מהותי או אם הוא עלול לגרום לתופעות לוואי קליניות חמורות.
3. רצוי לציין אם קיימות אפשרויות טיפוליות או כירורגיות טובות נוספות שעשויות להתאים למצב- יש להציגן בפני הלקוח ולסייע לו לבחור ביניהן.
4. חובה לפרט אילו הכנות נדרש הבעלים לקיים לקראת ההליך (לדוגמה: צום).
5. מהן הבדיקות המקדימות החיוניות (כגון: תפקודי קרישה, ECG) ומהי עלותן.
6. אם ההליך מתבצע ע"י רופא וטרינר חיצוני יש ליידע מראש את הלקוח.
7. הערכת מחיר (כמפורט בס' 5 - "הערכת מחיר לפני הליך").
8. לכמה זמן אחרי ההליך צפוי בעל החיים להישאר באשפוז או בהשגחה אצל הרופא הווטרינר, בטרם ישוחרר לביתו.
9. מה נדרש מהבעלים ומבעל החיים לאחר השחרור מהמרפאה או מבית החולים: מנוחה, פיזיותרפיה, טיפול תרופתי, ביקורות ובדיקות נוספות, וכד'.
10. האם צפויות תופעות לוואי לאחר ההליך.

ג. הליכי שחרור מהמרפאה

1. יש להנחות את הבעלים להמשך טיפול בבית אחרי הניתוח, כולל הוראות לגבי פעילות והזנה.
2. לאלו סימנים יש לשים לב, באיזה מקרה יש לדווח לרופא הווטרינר, וכיצד ניתן לאתרו בשעת חירום (או למצוא שירות וטרינרי חלופי).
3. האם ומתי יש לשוב למרפאה לביקורת ו/או להוצאת תפרים.

שם	תפקיד	תאריך
כותב: ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
מאשר: ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

מס' נוהל: 101.01	שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- קשר עם הלקוח		
עמוד 6 מתוך 8	תאריך עדכון:	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	עדכון מס': 01

4. הסבר על שימוש בתרופות

- א. על הרופא הווטרינר להסביר בקצרה ובאופן כללי אלו תרופות הוא עומד לתת לבעל החיים, לשם מה, ומהו אופן המתן.
- ב. על הרופא הווטרינר לציין מראש אם התרופות עלולות לגרום לתופעות לוואי בעלות סיכון משמעותי.
- ג. תרופה הנמסרת ללקוח חייבת להינתן באריזה (כגון קופסה או שקית). על האריזה יש לציין את הפרטים הבאים:
- שם התרופה (גנרי או מסחרי), בעברית או באנגלית בכתב ברור.
 - ריכוז (בנוזל, בכדורים, באבקה או בקפסולות).
 - שם בעל-החיים שעבורו מיועדת התרופה, וכיתוב שהתרופה מיועדת לבע"ח בלבד.
 - הכמות והתדירות שיש לתת מהתרופה, ומשך הטיפול.
 - תאריך תפוגה של התרופה, או תאריך מסירתה ללקוח.
 - אם דרושים תנאי אחזקה מיוחדים - יש לציין זאת.
- ד. בכל מקרה בו יטופל בעל החיים בתרופה ע"י הבעלים, יש להדריכם, ורצוי גם להדגים להם כיצד בדיוק לתת את התרופה.
- ה. אם התרופה דורשת טיפול מיוחד לפני המתן (כגון: ערבוב עדין של אינסולין), וכן אם דרושים כללי זהירות (כגון שימוש בכפפות), יש להסביר זאת לבעלים ומומלץ לתת להם הוראות כתובות על גבי דף נפרד.
- ו. יש להזהיר בעלים של בעל חיים המטופל בכימותרפיה מפני מגע ישיר עם הפרשות של בעל החיים.

5. הערכת מחיר לפני הליכים

- א. לפני כל הליך דיאגנוסטי או טיפולי, מומלץ לציין בפני הלקוח את המחיר. אם המחיר אינו ודאי, רצוי לתת הערכת מחיר.
- ב. מומלץ למסור ללקוח בכתב הצעת מחיר מוסכמת.
- ג. אם בעל-החיים מגיע לטיפול במצב קריטי, הדורש טיפול מיידי, על הרופא הווטרינר להגיש את הטיפול, מבלי להשתהות בדיון עם הלקוח על המחיר, אך מוקדם ככל הניתן יש ליידע את הלקוח בעלויות הצפויות.

שם	תפקיד	תאריך
כותב: ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
מאשר: ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

מס' נוהל: 101.01	שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- קשר עם הלקוח		
עמוד 7 מתוך 8	תאריך עדכון:	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	עדכון מס': 01

ד. כאשר בעל-חיים מאושפז, מומלץ לעדכן את הבעלים מידי יום לגבי עלות הטיפול שכבר בוצע, ולתת להם הערכה של העלות שתתווסף בהמשך.

6. הסבר על המחלה

מומלץ להסביר ללקוח, בשפה ברורה, את הפרטים הבאים:

- א. שם המחלה.
- ב. אתיולוגיה.
- ג. אופי הפגיעה ומהלך המחלה.
- ד. אילו אמצעים דיאגנוסטיים נחוצים לצורך אבחנה או מעקב.
- ה. הטיפול המומלץ.
- ו. אחר אילו סימנים על הבעלים לעקוב בבית, ובאיזה מקרה עליהם לדווח לרופא הווטרינר.
- ז. פרוגנוזה.
- ח. הערכת עלות הטיפול הדרוש.
- ט. חובה לציין אם קיימת סכנה זואונוטית, וכיצד ניתן למנעה.
- י. חובה לציין אם קיימת סכנת הדבקה לבעלי-חיים אחרים, וכיצד ניתן למנעה.
- יא. אם לבעל החיים יש תפקיד (כגון כלב נחיה, כלבת רבייה), על הרופא הווטרינר לציין בפני הבעלים, האם לבעיה הרפואית יהיו השלכות רלוונטיות.
- יב. האם ניתן להימנע מהישנות מחלה זו בעתיד, וכיצד.
- יג. עם קבלת תוצאות של בדיקות מעבדה, צילומי רנטגן וכד', יש להסביר ללקוח את התוצאות ומשמעותן.

7. הסבר על מניעת מחלות

- א. מומלץ להסביר ללקוח את החשיבות שבמניעת מחלות.
- ב. כשבעל חיים מגיע לראשונה למרפאה, כדאי להדריך את הבעלים כיצד לטפל בו, ולהדגיש את חשיבותם של ההזנה הנכונה, הטיפולים המונעים (כגון: תילוע, חיסונים, מניעת טפילים חיצוניים), ומניעת תאונות בבית ובחוף (כגון: טראומות, בליעת גופים זרים, הימנעות ממכת חום ומהתחשמלות). ניתן אף לתת ללקוח עלון הדרכה בנושאים הנ"ל.

שם	תפקיד	תאריך
כותב: ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
מאשר: ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

מס' נוהל: 101.01	שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- קשר עם הלקוח		
עמוד 8 מתוך 8	תאריך עדכון:	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	עדכון מס': 01

ג. יש לתת ללקוח פנקס חיסונים, בו יירשמו כל החיסונים והטיפולים נגד תולעים שמקבל בעל-החיים, וכן יצוין מועד הטיפול הבא. מומלץ להדביק בפנקס את תווית התרכיב המקורית, הנושאת את מספר האצווה וגם את תאריך התפוגה של התרכיב.

8. מסירת נתונים ללקוח

- א. על הרופא הווטרינר לנהל תיק רפואי של כל בעל-חיים מטופל. התיק יכלול דיווח של כל הליך וממצא רפואי.
- ב. על הרופא הווטרינר לספק לבעלים, או לנציג מטעמו, על-פי דרישה, את סיכום המחלה ו/או גיליון טיפולים מונעים שנתי, ורשאי הוא לדרוש תשלום על הכנת הסיכום הרפואי.
- ג. על פי דרישת הלקוח, חייב הרופא הווטרינר למסור לידי ממצאים של בדיקות מעבדה, צילומי רנטגן, אולטרה-סאונד, אנדוסקופיה, ביופסיה וכד', וזאת תוך פרק זמן סביר.
- ד. על כל מסמך רפואי היוצא את המרפאה יופיעו הפרטים הבאים: סוג בעל החיים, שם בעל-החיים המטופל, שם הבעלים, התאריך ושם הרופא הווטרינר.

9. חיסיון מידע

- א. המידע המועבר לרופא הווטרינר ע"י הלקוח והממצאים המתקבלים מבדיקת בעל החיים אינם נחלת הכלל.
- ב. מותר לרופא וטרינר להעביר חלק ממידע זה או את כולו במקרים הבאים:
 1. בהסכמת הבעלים.
 2. על פי דרישה של צו בית משפט.
 3. על פי מחויבות חוקית (למשל: "חוק צער בעלי חיים", או דיווח "מחלה רשומה").
 4. אם קיים חשש לבריאות הציבור.
- ג. מותר לרופא וטרינר להשתמש במידע מקצועי שצבר למטרות מחקר, פרסום עבודות או הנחיית תלמידים ועובדים, אך עליו להימנע מלחשוף פרטים מזהים אודות הבעלים, ללא רשותם המפורשת.

שם	תפקיד	תאריך
כותב: ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
מאשר: ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

מס' נוהל: 102.01	שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- א ש פ ז		
עמוד 1 מתוך 5	תאריך עדכון:	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	עדכון מס': 01

שם הנוהל

א ש פ ז

מס' 102.01

תאריך	תפקיד	שם	
20.12.09	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	ד"ר א. בור	כותב:
20.12.09	מנהל השירותים הווטרינריים	ד"ר מ. חיימוביץ	מאשר:

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

מס' נוהל: 102.01	שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- א ש פ ו ?		
עמוד 2 מתוך 5	תאריך עדכון:	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	עדכון מס': 01

ה ג ד ר ו ת

רופא וטרינר: כהגדרתו בחוק הרופאים הווטרינרים התשנ"א- 1991, ומי שעוסק ברפואת חיות מחמד.

בעלים של בעל חיים: אדם המחזיק בעל חיים בביתו או בחצרו, ודואג לצרכיו באופן קבוע. בעלים ייחשב גם מי שמסר באופן זמני את בעל החיים לצד שלישי, למען ידאג לצרכיו השוטפים לתקופה מסוימת. גילו של בעלים של בעל חיים לא יפחת מ- 16 שנים, ובמקרה של כלב מסוכן, מ- 18 שנים.

לקוח: אדם הפונה עם בעל חיים לרופא וטרינר לקבלת שירות.

בעל חיים ללא בעלים: בעל חיים שנמצא ברשות הרבים ושאינו נושא כל סימון.

בעל חיים אובד: בעל חיים שנמצא ברשות הרבים ונושא סימן המאפשר זיהוי, כגון קעקוע, שבב אלקטרוני או תווית שמית.

טיפול חירום: טיפול הנדרש להצלת חיים במקרה של סכנת מוות מיידית, או טיפול הנדרש באופן דחוף לשם מניעת הידרדרות קשה במצב בעל החיים, וכן טיפול להקלת כאב חזק ו/או סבל עז. הצורך בהגשת הטיפול ואופיו נתון לשיקול דעתו המקצועית של הרופא הווטרינר.

אשפוז: השהיית בעל חיים במרפאה וטרינרית לצורך טיפול, אבחון, או מעקב רפואי.

מחלה מידבקת: מחלה שהגורם שלה עובר מבעל חיים אחד לשני באופן ישיר באמצעות הפרשות הגוף, או באמצעות חפצים שזוהמו ע"י הגורם ובעל החיים השני בא איתם במגע ישיר.

שם	תפקיד	תאריך
כותב: ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
מאשר: ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

מס' נוהל: 102.01	שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- א ש פ ז		
עמוד 3 מתוך 5	תאריך עדכון:	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	עדכון מס': 01

1. תנאי המתקן לאשפוז

- א. בעל החיים יאושפז בתא או בכלוב, שמידותיהם מתאימות למידות גופו, ומאפשרות לו לרבוץ, לשבת, לעמוד ולהסתובב בנוחות.
- ב. גודל הכלוב יאפשר גם הנחת מיכלים למים ולמזון, ולארגז צרכים לפי הצורך.
- ג. מבנה התא והחומרים הבונים אותו יתאימו לאחזקת בעלי חיים, כך שימנעו פגיעה ובריחה, ויהיו נוחים לניקוי ולחיתוי.
- ד. הכלובים או התאים ימצאו באזור הניתן לסגירה (דלתות וחלונות).
- ה. אזור האשפוז יהיה מאוורר ועם יכולת חימום/קירור.
- ו. בכל מקרה לא יפחתו תנאי המתקן מהמפורט בתקנות צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (החזקה שלא לצרכים חקלאיים) התשס"ט-2009.

2. תפעול שוטף

- א. יש להקפיד על ניקיון התאים והכלובים ואזור האשפוז.
- ב. לפני שמאשפזים בעל חיים חדש, יש לנקות את הכלוב ולחטא אותו בחומר/ים המשמיד/ים חיידקים, נגיפים ופטרייות.
- ג. כל בעל חיים ישוכן בכלוב נפרד.
- ד. יש לדאוג למי שתייה טריים בכל עת, ולהגשת מזון לפי הצורך, למעט במקרים בהם המצב הרפואי אינו מרשה זאת.
- ה. כלב מאושפז יוצא לטיול לפחות 3 פעמים ביום לעשיית צרכים, אלא אם מצבו הרפואי אינו מאפשר זאת. רצוי שהטיול יהיה בחצר סגורה ונקייה.
- ו. בכלוב שבו מאושפז חתול יונח ארגז עם מצע, לעשיית צרכים.
- ז. מומלץ שאשפוז חתולים יתבצע באגף נפרד מאזור אשפוז כלבים. אם הדבר אינו מתאפשר, יש להרחיק עד כמה שניתן את כלובי החתולים מאלה של הכלבים.
- ח. אם בעל החיים רובץ ואינו מסוגל לשנות תנוחה בעצמו, יש להפכו מצד לצד לפי הצורך ולהקפיד במיוחד על מצע מרופד היטב.
- ט. לכל מאושפז יהיה טופס אשפוז, שיכלול את פרטי בעל החיים וכן פירוט על פי שעות, של הטיפולים באותו היום.

3

שם	תפקיד	תאריך
ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- א ש פ ו ?	מס' נוהל: 102.01
עדכון מס': 01	תאריך נהל קודם: 01.01.2010
תאריך עדכון:	עמוד 4 מתוך 5

- י. מומלץ כי בעל חיים מאושפז יזכה לבדיקה ולהערכה רפואית לפחות 2 פעמים ביממה.
- יא. הווטרינר רשאי לסרב לאשפז בעל חיים מסוכן או תוקפן, או להתנות את אשפוזו בנוכחות הבעלים ועזרתם כל אימת שיידרש.
- יב. מומלץ להשתדל ולהימנע, אם ניתן, מלאשפז גורים שאינם מחוסנים.
- יג. בעל חיים מאושפז יזכה להשגחה רציפה, או להשגחה לפרקים אם מתאפשר בהתאם למצבו.
- יד. מותר לרופא וטרינר להשאיר בעל חיים מאושפז ללא השגחה (למשל, בשעות הלילה) בהתאם לשיקולו המקצועי, אך עליו ליידע את הבעלים על כך. בכל מקרה לא יוחזק בעל חיים ללא השגחה יותר מ-12 שעות ברציפות.
- טו. במידה ומצבו של בעל החיים אינו מאפשר להשאירו באשפוז ללא השגחה, ידאג הרופא הווטרינר לאדם מיומן, שישגיח על בעל החיים במידה הרצויה, או שהווטרינר יפנה את בעל החיים למתקן מתאים אחר.

3. **בידוד**

- א. בעלי חיים החולים במחלה מדבקת, מומלץ לאשפזם בתנאי בידוד.
- ב. הכניסה לחדר הבידוד תיעשה בביגוד שהוקצה במיוחד לכך.
- ג. יש לחטא את הידיים ולהסיר את הבגד והנעלים עם היציאה מחדר הבידוד.
- ד. אין להוציא ציוד מחדר הבידוד לשאר חלקי המרפאה, ואם אין ברירה, יש לדאוג לחיטוי הציוד.
- ה. פינוי הפסולת ייעשה בשקית סגורה.
- ו. אין לאפשר כניסת מבקרים לחדר הבידוד, אך ניתן להתקין חלון דרכו ניתן לצפות בבעל החיים מבחוץ. גם טופס האשפוז היומי ייתלה מחוץ לחדר הבידוד.
- ז. יש להגביל את נוכחותו של בעל חיים לחדר הבידוד ולחצר צמודה וסגורה - אם ישנה כזו, ולא לאפשר לו להסתובב במרחבים אחרים של המרפאה/בית החולים, עד להחלמה.
- ח. יש לנקות ולחטא את הכלובים ואת רצפת חדר הבידוד לעיתים קרובות, בחומרים המאושרים לחיטוי כנגד חיידקים, נגיפים ופטריות, ובהתאם לאופן השימוש המומלץ ע"י היצרן.

שם	תפקיד	תאריך
ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- א ש פ ו ?	מס' נוהל: 102.01
עדכון מס': 01	תאריך ניהול קודם: 01.01.2010
תאריך עדכון:	עמוד 5 מתוך 5

ט. במקרה של זיהוי מחלה מדבקת יש לנקוט באמצעים על מנת למנוע הדבקות של מאושפזים אחרים.

י. במידה ואין בנמצא חדר בידוד נפרד יש לייחד לכך כלוב מיוחד מרוחק מבע"ח בריאים. טיפולים יש לבצע עם כפפות חד פעמיות וחלוק מיוחד. אסור להכניס בעל חיים לכלוב בידוד מבלי שהכלוב עבר ניקוי יסודי וחיטוי נגד גורמים חיידקיים, נגיפיים ופטרייתיים.

4. קשר עם הבעלים

- א. מומלץ לאפשר ביקור הבעלים, כל עוד אין הדבר מפריע לטיפול בבעל החיים.
- ב. מומלץ למסור ללקוח בכל יום דיווח על מצבו של בעל החיים המאושפז. הדיווח יכלול עדכון כללי אודות שינוי במצב, פרוגנוזה, וכן תוכנית אבחנתית וטיפולית. כדאי גם לכלול בדיווח היומי עדכון אודות מצב החשבון.
- ג. יש לקבל מראש את הסכמת הלקוח לביצוע כל פרוצדורה אבחנתית או טיפולית החורגת במהותה או בעלותה מכפי שסוכם מראש. עם זאת, אם נדרשת התערבות דחופה לשם הצלת חיים, והבעלים אינם זמינים, מותר לווטרינר לבצע את הנדרש גם ללא הסכמתם המוקדמת.

5. שחרור מאשפוז

- א. עם שחרור בעל החיים מהאשפוז על הווטרינר להסביר לבעלים:
 - איזה טיפול עליהם להמשיך ולתת בבית.
 - אחר אילו סימנים עליהם לעקוב.
 - באיזה מקרה עליהם לחזור לרופא הווטרינר, וכיצד ניתן להשיגו בעת חירום.
 - שם ואופן התקשרות לצורך קבלת שירות וטרינרי חליפי אם הרופא הווטרינר המטפל אינו זמין בכל שעות היממה.
 - הוראות לגבי הזנה ופעילות.
 - אם ומתי יש להגיע לביקורת.
- ב. מומלץ לצייד את הלקוח גם בדף הוראות בכתב, בנוסף להסבר בעל-פה.

שם	תפקיד	תאריך
כותב: ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
מאשר: ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

מס' נוהל: 103.01	שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- ה ר ד מ ה		
עמוד 1 מתוך 5	תאריך עדכון:	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	עדכון מס': 01

שם הנוהל

ה ר ד מ ה

מס' 103.01

תאריך	תפקיד	שם	
20.12.09	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	ד"ר א. בור	כותב:
20.12.09	מנהל השירותים הווטרינריים	ד"ר מ. חיימוביץ	מאשר:

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

מס' נוהל: 103.01	שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- ה ר ד מ ה		
עמוד 2 מתוך 5	תאריך עדכון:	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	עדכון מס': 01

ה ג ד ר ו ת

רופא וטרינר: כהגדרתו בחוק הרופאים הווטרינרים התשנ"א- 1991, ומי שעוסק ברפואת חיות מחמד.

בעלים של בעל חיים: אדם המחזיק בעל חיים בביתו או בחצרו, ודואג לצרכיו באופן קבוע. בעלים ייחשב גם מי שמסר באופן זמני את בעל החיים לצד שלישי, למען ידאג לצרכיו השוטפים לתקופה מסוימת. גילו של בעלים של בעל חיים לא יפחת מ- 16 שנים, ובמקרה של כלב מסוכן, מ- 18 שנים.

לקוח: אדם הפונה עם בעל חיים לרופא וטרינר לקבלת שירות.

בעל חיים ללא בעלים: בעל חיים שנמצא ברשות הרבים ושאינו נושא כל סימון.

בעל חיים אובד: בעל חיים שנמצא ברשות הרבים ונושא סימן המאפשר זיהוי, כגון קעקוע, שבב אלקטרוני או תווית שמית.

טיפול חירום: טיפול הנדרש להצלת חיים במקרה של סכנת מוות מיידית, או טיפול הנדרש באופן דחוף לשם מניעת הידרדרות קשה במצב בעל החיים, וכן טיפול להקלת כאב חזק ו/או סבל עז. הצורך בהגשת הטיפול ואופיו נתון לשיקול דעתו המקצועית של הרופא הווטרינר.

אשפוז: השהיית בעל חיים במרפאה וטרינרית לצורך טיפול, אבחון, או מעקב רפואי.

מחלה מידבקת: מחלה שהגורם שלה עובר מבעל חיים אחד לשני באופן ישיר באמצעות הפרשות הגוף, או באמצעות חפצים שזוהמו ע"י הגורם ובעל החיים השני בא איתם במגע ישיר.

שם	תפקיד	תאריך
כותב: ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
מאשר: ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- ה ר ד מ ה	מס' נוהל: 103.01
עדכון מס': 01	תאריך נהל קודם: 01.01.2010
תאריך עדכון:	עמוד 3 מתוך 5

1. בדיקה מקדימה

- א. לפני כל פעולת הרגעה או הרדמה כללית יש לבצע הערכה כללית, שמטרתה לוודא את כושרו של בעל החיים להתמודד עם פגיעה אפשרית של הפעולה. הערכה כזאת תכלול בירור לגבי אירועי הרגעה/הרדמה קודמים, אנמנזה של מחלות רלוונטיות, ובדיקה פיזיקלית כללית. ניתן לבצע הערכה כזאת גם מספר ימים קודם, ולוודא לפני הפעולה שלא חלה הרעה במצבו הבריאותי של בעל-החיים מהיום שנבדק.
- ב. יש לתעד את הממצאים בכרטיס המטופל.
- ג. במקרים בהם לא ניתן לבדוק את בעל-החיים באופן יסודי (למשל, בעל-חיים אגרסיבי, או בעל-חיים הנמצא בהתקף עווית), יש להסביר לבעלים את הסיכון הנוסף הכרוך בהרדמה ללא בדיקה.
- ד. בדיקות נלוות, כגון ספירת דם, תפקודי קרישת דם, תפקוד אברים פנימיים, רישום פעילותו החשמלית של הלב (ECG), או צילום חזה - ייערכו לפי שיקול דעתו של הרופא הווטרינר, ובהסכמת הבעלים.
- ה. לפני ביצוע הרדמה כללית יש לדון עם הבעלים בסיכון האפשרי, ומומלץ להחתיים אותו על טופס הרשאה לביצוע הפעולה.

2. שימוש בתרופות הרדמה

- א. יש להשתמש רק בתרופות הרגעה והרדמה המומלצות בספרות המקצועית הווטרינרית.
- ב. יש להשתמש במינונים של תרופות הרגעה והרדמה לפי המינונים המומלצים ע"י היצרן או המופיעים בספרות.
- ג. מומלץ לשקול את בעל החיים לשם חישוב מנת התרופה.
- ד. מומלץ לתעד את פרוטוקול ההרדמה כולל שמות התרופות והמינונים.

3. מיכשור

- א. חשוב לשמור על מיכשור הרדמה במצב תקין, לשם מניעת תאונות.
- ב. לפני כל שימוש במכונת הרדמה יש לבדוק כי החיבורים של הצינורות והמערכות השונים נעשו בצורה נכונה, ולוודא שכל חלקי המערכת קיימים ומתפקדים.

שם	תפקיד	תאריך
כותב: ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
מאשר: ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- ה ר ד מ ה	מס' נוהל: 103.01
עדכון מס': 01	תאריך נהל קודם: 01.01.2010
תאריך עדכון:	עמוד 4 מתוך 5

ג. ציוד מינימלי הכרחי לביצוע הרדמה כללית: סטטוסקופ, מקור חמצן, צינוריות קנה (טובוס) ומערכת שתאפשר הנשמה (גם אם ידנית) במקרה חירום.

4. הליכים

א. מומלץ להרכיב עירוני תוך ורידי בכל מקרה של הרדמה כללית.
 ב. מומלץ להחדיר צינורית קנה (טובוס) לקנה הנשימה של כל בעל-חיים מורדם (גם אם אין מחברים אותו לחמצן או לגז הרדמה).

5. ניטור

א. במהלך הרדמה כללית חובה לבצע ניטור של פעולת לב ונשימה. לחילופין ניתן להשתמש בניטור פרמטרים הנגזרים מפעולת הלב והנשימה, כדוגמת רוויית המוגלובין בחמצן, לחץ דם, זרימת דם עורקית, וכד'.
 ב. הציוד המינימלי הדרוש לביצוע ניטור הינו סטטוסקופ ושטי, אך במידה ובית החזה אינו מכוסה בבד ניתוח- ניתן גם להשתמש בסטטוסקופ רגיל. לחילופין ניתן להשתמש במכשירים כגון פולס אוקסימטר, מד לחץ-דם, מתמר דופלר להערכת זרימת דם עורקית, וכד'.
 ג. יש לנטר את המדדים הפיזיולוגיים ואת עומק ההרדמה באופן שוטף, ולאפשר הוספת חומר הרדמה לפי הצורך.
 ד. במידה והרופא הווטרינר מבצע פעולה הדורשת סטריליות, והוא פועל לבדו ובהיעדר עוזר/ת, עליו לפעול בשיטה שתאפשר שמירה על סטריליות בזמן הניטור והוספת חומר הרדמה.
 ה. מומלץ לתעד בכרטיס המטופל כל אירוע או ממצא חריגים שנתגלו בעת ההרדמה וההתאוששות

6. כוח אדם:

א. כיוון ששילוב של ביצוע הליך בהרדמה עם ניטור פיזיולוגי וניטור מצב הרדמה הינו מורכב מאוד, יש לשאוף כי בעת ביצוע הרדמה כללית יימצא תמיד אדם נוסף, שיוכל להפעיל את ציוד הניטור וההרדמה. המלצה זו חשובה במיוחד במקרים של סיכון הרדמה גבוה.

שם	תפקיד	תאריך
כותב: ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
מאשר: ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

מס' נוהל: 103.01	שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- ה ר ד מ ה		
עמוד 5 מתוך 5	תאריך עדכון:	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	עדכון מס': 01

7. התאוששות:

- א. עם סיום ההליך ותוך המתנה להתאוששות מההרדמה, יש להמשיך ולנטר את המדדים הפיזיולוגיים.
- ב. הוצאת טובוס הינה פעולה קריטית ולאחריה יש לוודא נשימה חופשית.
- ג. יש לספק לבעל החיים השגחה רפואית צמודה, לפחות עד שהוא מגיע למצב של הכרה מלאה ויכולת שכיבה סטרנאלית.
- ד. יש למסור ללקוח הנחיות מפורטות בנוגע להמשך ההתאוששות, כולל קריטריונים ברורים של מצבים המחייבים קשר עם הרופא הווטרינר או קריאה לביקורת.
- ה. חובה על הרופא הווטרינר לצייד את הלקוח במידע שיאפשר לו, במקרה הצורך, נגישות מיידית לרופא וטרינר (טלפון חירום של הרופא הווטרינר התורן במרפאה, או טלפון חירום אחר לפי הסדר תורנות עם מרפאה אחרת).
- ו. רצוי ליצור קשר עם הבעלים במהלך היממה שלאחר השחרור, כדי לוודא כי ההתאוששות מההרדמה נשלמה.

שם	תפקיד	תאריך
כותב: ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
מאשר: ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

מס' נוהל: 104.01	שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- שמירת נתונים במרפאה וטרינרית		
עמוד 1 מתוך 4	תאריך עדכון:	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	עדכון מס': 01

שם הנוהל

שמירת נתונים במרפאה וטרינרית

מס' 104.01

תאריך	תפקיד	שם	
20.12.09	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	ד"ר א. בור	כותב:
20.12.09	מנהל השירותים הווטרינריים	ד"ר מ. חיימוביץ	מאשר:

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

מס' נוהל: 104.01	שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- שמירת נתונים במרפאה וטרינרית		
עמוד 2 מתוך 4	תאריך עדכון:	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	עדכון מס': 01

ה ג ד ר ו ת

רופא וטרינר: כהגדרתו בחוק הרופאים הווטרינרים התשנ"א- 1991, ומי שעוסק ברפואת חיות מחמד.

בעלים של בעל חיים: אדם המחזיק בעל חיים בביתו או בחצרו, ודואג לצרכיו באופן קבוע. בעלים ייחשב גם מי שמסר באופן זמני את בעל החיים לצד שלישי, למען ידאג לצרכיו השוטפים לתקופה מסוימת. גילו של בעלים של בעל חיים לא יפחת מ- 16 שנים, ובמקרה של כלב מסוכן, מ- 18 שנים.

לקוח: אדם הפונה עם בעל חיים לרופא וטרינר לקבלת שירות.

בעל חיים ללא בעלים: בעל חיים שנמצא ברשות הרבים ושאינו נושא כל סימון.

בעל חיים אובד: בעל חיים שנמצא ברשות הרבים ונושא סימן המאפשר זיהוי, כגון קעקוע, שבב אלקטרוני או תווית שמית.

טיפול חירום: טיפול הנדרש להצלת חיים במקרה של סכנת מוות מיידית, או טיפול הנדרש באופן דחוף לשם מניעת הידרדרות קשה במצב בעל החיים, וכן טיפול להקלת כאב חזק ו/או סבל עז. הצורך בהגשת הטיפול ואופיו נתון לשיקול דעתו המקצועית של הרופא הווטרינר.

אשפוז: השהיית בעל חיים במרפאה וטרינרית לצורך טיפול, אבחון, או מעקב רפואי.

מחלה מידבקת: מחלה שהגורם שלה עובר מבעל חיים אחד לשני באופן ישיר באמצעות הפרשות הגוף, או באמצעות חפצים שזוהמו ע"י הגורם ובעל החיים השני בא איתם במגע ישיר.

שם	תפקיד	תאריך
כותב: ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
מאשר: ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

מס' נוהל: 104.01	שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- שמירת נתונים במרפאה וטרינרית		
עמוד 3 מתוך 4	תאריך עדכון:	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	עדכון מס': 01

1. חובת שמירת נתונים

חובה על מרפאה וטרינרית לתעד ולשמור את המידע הרפואי של בעלי החיים שבטיפול. שמירת הנתונים הינה חיונית ומאפשרת:

- א. טיפול מתמשך בבעל החיים תוך שימוש בנתונים קודמים של סימני מחלה וסוג טיפול.
- ב. בסיס נתונים הפתוח לאנשי צוות נוספים במרפאה, שממנו ניתן לדלות מידע רפואי לגבי בעל החיים.
- ג. העברת מידע רפואי לווטרינר אחר, במידה והלקוח החליט לפנות לקבלת חוות דעת נוספת.
- ד. הערכה של הטיפולים שניתנו לבעל החיים עד לאותו זמן.
- ה. זימון הלקוח לביקורת ולמתן טיפולים נוספים.
- ו. הערכה של סבירות הטיפול במקרה של תלונה מצד הלקוח.

2. כיצד יש לשמור נתונים

- א. ניתן לשמור נתונים בכרטסת ידנית או בתוכנת מחשב.
- ב. אם הנתונים נשמרים באמצעות מחשב, חובה לדאוג לגיבוי שוטף של בסיס הנתונים.

3. איזה מידע יש לשמור

- א. פרטי הבעלים. פרטי בעל החיים. מספר שבב אלקטרוני אם קיים.
- ב. הסיבה הרפואית שבגללה הובא בעל החיים לטיפול, או עילת הביקור במרפאה, כפי שהוצגה ע"י הלקוח.
- ג. היסטוריה עניינית.
- ד. טיפולים מניעתיים כגון חיסונים, תילוע וכד'.
- ה. ממצאים חריגים בבדיקה כללית.
- ו. בדיקות מעבדה שנערכו ותוצאותיהן. במקרים בהם התשובות הינן מספריות, כגון ספירת דם, יש לשמור את המספרים המלאים.

שם	תפקיד	תאריך
כותב: ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
מאשר: ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

מס' נוהל: 104.01	שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- שמירת נתונים במרפאה וטרינרית		
עמוד 4 מתוך 4	תאריך עדכון:	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	עדכון מס': 01

- ז. ממצאים מבדיקות נלוות אחרות כגון צילומי רנטגן, אולטרה-סאונד, א.ק.ג., אנדוסקופיה וכד'.
- ח. מומלץ: אבחנה או רשימת אבחנה מبدלת.
- ט. טיפול: תרופתי: סוג התרופה, מינון, אופן המתן, משך הטיפול.
- י. כירורגי: סוג ההרדמה, סוג ההליך, ממצאים חריגים וסיבוכים שהופיעו.
- יא. הוראות ללקוח לגבי טיפול בבית ו/או הצורך בביקור חוזר.
- יא. הפנייה לרופא וטרינר אחר.

4. ארכיון

- א. מומלץ כי תיקי נתונים ישמרו לתקופה של שלוש שנים לפחות מיום הביקור האחרון במרפאה.
- ב. בעקבות מוות של בעל חיים, מומלץ לשמור הנתונים לתקופה של שלושה חודשים לפחות.

ת א ר י ך	ת פ ק י ד	ש ם	
20.12.09	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	ד"ר א. בור	כותב:
20.12.09	מנהל השירותים הווטרינריים	ד"ר מ. חיימוביץ	מאשר:

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

מס' נוהל: 105.01	שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- השתלמות מקצועית		
עמוד 1 מתוך 3	תאריך עדכון:	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	עדכון מס': 01

שם הנוהל

השתלמות מקצועית

מס' 105.01

1

תאריך	תפקיד	שם	
20.12.09	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	ד"ר א. בור	כותב:
20.12.09	מנהל השירותים הווטרינריים	ד"ר מ. חיימוביץ	מאשר:

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

מס' נוהל: 105.01		שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- השתלמות מקצועית	
עמוד 2 מתוך 3	תאריך עדכון:	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	עדכון מס': 01

ה ג ד ר ו ת

רופא וטרינר: כהגדרתו בחוק הרופאים הווטרינרים התשנ"א- 1991, ומי שעוסק ברפואת חיות מחמד.

בעלים של בעל חיים: אדם המחזיק בעל חיים בביתו או בחצרו, ודואג לצרכיו באופן קבוע. בעלים ייחשב גם מי שמסר באופן זמני את בעל החיים לצד שלישי, למען ידאג לצרכיו השוטפים לתקופה מסוימת. גילו של בעלים של בעל חיים לא יפחת מ- 16 שנים, ובמקרה של כלב מסוכן, מ- 18 שנים.

לקוח: אדם הפונה עם בעל חיים לרופא וטרינר לקבלת שירות.

בעל חיים ללא בעלים: בעל חיים שנמצא ברשות הרבים ושאינו נושא כל סימון.

בעל חיים אובד: בעל חיים שנמצא ברשות הרבים ונושא סימן המאפשר זיהוי, כגון קעקוע, שבב אלקטרוני או תווית שמית.

טיפול חירום: טיפול הנדרש להצלת חיים במקרה של סכנת מוות מיידי, או טיפול הנדרש באופן דחוף לשם מניעת הידרדרות קשה במצב בעל החיים, וכן טיפול להקלת כאב חזק ו/או סבל עז. הצורך בהגשת הטיפול ואופיו נתון לשיקול דעתו המקצועית של הרופא הווטרינר.

אשפוז: השהיית בעל חיים במרפאה וטרינרית לצורך טיפול, אבחון, או מעקב רפואי.

מחלה מידבקת: מחלה שהגורם שלה עובר מבעל חיים אחד לשני באופן ישיר באמצעות הפרשות הגוף, או באמצעות חפצים שזוהמו ע"י הגורם ובעל החיים השני בא איתם במגע ישיר.

שם	תפקיד	תאריך
כותב:	ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד 20.12.09
מאשר:	ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים 20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

מס' נוהל: 105.01	שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- השתלמות מקצועית		
עמוד 3 מתוך 3	תאריך עדכון:	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	עדכון מס': 01

הצורך בלימודי המשך

1. כל רופא וטרינר העוסק בטיפול בבעלי חיים חייב להתעדכן בחידושים המתפרסמים בנושאי עבודתו, וזאת על מנת שיוכל להעניק את הטיפול הטוב ביותר האפשרי.
2. השתלמויות מגבירות את היכולת ואת המיומנות של הרופא הווטרינר ובכך תורמות לסיפוק מקצועי רב יותר.
3. השתלמויות מעלות את רמת השרות המקצועי, לרווחת הלקוח ובעל החיים.

שיטות ללימודי המשך

1. קריאת עיתונות מקצועית.
2. קריאת ספרות מקצועית.
3. האזנה לקלטות או צפייה בסרטי וידאו.
4. לימודי המשך באמצעות האינטרנט.
5. סמינרים וכנסים.
6. קורסים.
7. סדנאות.
8. מבקר-אורח במרפאת מומחים.

ה מ ל צ ו ת

1. כל רופא וטרינר העוסק בעבודה קלינית במרפאה לחיות מחמד יעבור לימודי המשך בהיקף של 35 שעות לפחות מידי שנה. מתוך זה, לפחות 10 שעות בסמינרים או בכנסים. שיטות הלימוד, ספקי השירות ומאפיינים נוספים של הלימודים יפורסמו מראש על-ידי השירותים הווטרינריים.
2. רופאים וטרינרים העובדים גם בשטחים קליניים אחרים יקצו שעות לימוד נוספות כנדרש.
3. מומלץ לשמור את פרטי ההשתלמויות כאסמכתא.

שם	תפקיד	תאריך
כותב: ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
מאשר: ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

מס' נוהל: 100.01		שם נוהל:	
עמוד 1 מתוך 5	תאריך עדכון: 09/06/2010	תאריך נוהל קודם: 01/01/2010	עדכון מס': 01

שם הנוהל:

כירורגיה

מס'

106.01

תאריך	תפקיד	שם	
09/06/2010	יו"ר וועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	ד"ר א. בור	כותב:
09/06/2010	מנהל השירותים הווטרינריים	ד"ר מ. חיימוביץ	מאשר:

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

שם נוהל:	מס' נוהל: 100.01
עדכון מס': 01	תאריך נוהל קודם:
01/01/2010	תאריך עדכון:
09/06/2010	עמוד 2 מתוך 5

כירורגיה זעירה: פעולה ניתוחית פשוטה המבוצעת באלחוש מקומי בלבד

כירורגיה

מיקום

1. ניתוחים יש לבצע רק בתחומי מתקן וטרינרי, המצויד לכירורגיה באופן כללי, ולסוג הניתוח באופן ייחודי.
2. ניתוחים הנערכים בהרדמה מלאה יתבצעו רק במתקן המצויד במכשור הרדמה כנדרש (ראה/י פרק הרדמה- מכשור).
3. יוצאים מן הכלל הם פעולות של כירורגיה זעירה, והליך כירורגי ואפילו מורכב הנדרש מיידית לשם הצלת חיים, שאותם מותר לבצע מחוץ לתחומי מתקן וטרינרי מתאים.

חדר הניתוח

1. מומלץ להקצות במרפאה חדר נפרד לביצוע ניתוחים סטריליים בלבד.
2. במידת האפשר, יש להפריד מקום לביצוע ניתוחים הדורשים רמת סטריליות גבוהה (כגון ניתוחים אורתופדיים וכניסה לחללי גוף) ("חדר הניתוח הסטרילי") ממקום לביצוע ניתוחים ברמת זיהום גבוהה (Dirty/ Infected) (כגון טיפול באבצסים).
3. מומלץ שהכניסה לחדר הניתוח הסטרילי תהיה רק עם "בגדי ניתוח" (בגדים נקיים הנלבשים רק לפני הניתוח), כיסויי ראש, נעליים או כיסויי נעליים, ומסיכה.
4. יש להקפיד על ניקוי שוטף של חדר הניתוח ובמיוחד של המשטחים האופקיים הצוברים אבק (כגון מנורת הניתוח).
5. מומלץ לדאוג לתאורה ואספקת חשמל שיהיו פעילים בזמן הפסקת חשמל.

ציוד חדר הניתוח

1. שולחן הניתוח - עשוי מפלדת אל-חלד והוא בעל אפשרות להתאמת גובה וכדאי גם זווית הטיה.
2. שולחן ציוד - עשוי מפלדת אל-חלד. ניתן לשנות את גובהו וכן לגלגלו ממקום למקום.
3. תאורת ניתוח - ממוקמת כ- 1 מטר משדה הניתוח בעוצמה של 1600-6600 foot candles.
4. מומלץ Suction ו - Electro-surgical unit.

סטריליות- כללי

יש לבצע ניתוחים ברמת סטריליות גבוהה בהתאם לסוג הניתוח ואין להסתמך על טיפול אנטיביוטי כאמצעי לכפר על רמת סטריליות נמוכה. יש לנקוט בכללי סטריליות (כגון עיקור הכלים) גם בניתוחים באזורים מזוהמים, למניעת זיהום נוסף ממיקרואורגניזמים הנמצאים במרפאה.

הכנת הכלים

1. בניתוח, יש להשתמש אך ורק בכלי ניתוח שעברו עיקור (סטריליזציה).
2. העיקור המומלץ הינו באוטוקלב אדים.
3. "עיקור קר" (שימוש בתמיסות אנטיספטיות) אינו מומלץ לחיטוי כלים המשמשים בחללי הגוף.

תאריך	תפקיד	שם	כותב:
09/06/2010	יו"ר וועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	ד"ר א. בור	
09/06/2010	מנהל השירותים הווטרינריים	ד"ר מ. חיימוביץ	מאשר:

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

שם נוהל:	מס' נוהל: 100.01
עדכון מס': 01	תאריך נהל קודם: 01/01/2010
תאריך עדכון: 09/06/2010	עמוד 3 מתוך 5

4. יש לנקות את כל הכלים מלכלוך עוד לפני העיקור.
5. אין להשתמש באותו סט כלים סטרילי ליותר ממנות אחד.
6. בניתוח בו יש שלב ראשוני מזוהם, מומלץ להחליף לסט סטרילי אחר לפני התחלת השלב הנקי.
7. יש לשים לב לזמן תפוגת הסטריליות של הכלים על-פי מקום האחסון ואיכות העטיפה (נספח א').

הכנת הפציינט

1. רצוי לבצע את הכנת הפציינט במקום שונה מחדר הניתוח.
2. לפני ביצוע הניתוח יש לגלח (מומלץ בעזרת מכונת גילוח) את אזור הניתוח כולל שוליים רחבים מסביב.
3. חיטוי האזור המגולח מומלץ ע"י שפשוף ("scrub") בחומר אנטיספטי (כגון: פולידין או כלורהקסידין) המכיל סבון. זמן החיטוי המומלץ הוא 3 דקות לפחות. לסיום חוזרים על הפעולה עם חומר אנטיספטי ללא סבון (כגון אלקוהול 70%).
4. הנחת בדים סטריליים ("draping") לכיסוי האזורים שאינם מגולחים ומחוטאים בגוף החיה. מומלץ להשתמש בבדים תקינים עם אריגה צפופה, או בכיסויים חד פעמיים המוצמדים לגוף בעל החיים.
5. יש לזכור כי בדים אינם אטימים למים, ולכן בניתוחים בהם יש סיכוי להרטבה משמעותית, כדאי להוסיף שכבה אטימה למים. בניתוחים בעלי רמת סיכון זיהומי גדול (כגון ניתוחים אורתופדיים) יש אפשרות להשתמש באמצעים נוספים, לבידוד איזור הניתוח, כגון שימוש ביריעות פלסטיק שקוף שמודבק לעור.

הכנת המנתח והצוות

1. באזור חדר הניתוח יש ללבוש בגדים שאינם משמשים למטרה אחרת. מומלץ גם כיסוי ראש, מסכה וכיסויי נעליים.
2. ניקוי ידי המנתח: יש לסבן את הידיים עד למעל מגובה המרפק בתמיסה אנטיספטית. מקובל להשתמש במברשת. זמן כולל לניקוי הידיים כ- 5 דקות לפעם ראשונה ביום.
3. מומלץ להשתמש בחלוקים סטריליים במיוחד בניתוחים עם רמת סטריליות גבוהה או בכניסה לחללי הגוף.
4. יש להשתמש בכפפות סטריליות חד-פעמיות.

מיומנות המנתח

על הרופא האחראי להיות בקי בביצוע הפרוצדורה שלפניו. בפרוצדורות שאינן לפי יכולתו מומלץ להפנות את המקרה למנתח מיומן. במידה והרופא המנתח נקלע, במהלך ניתוח, לסיטואציה ניתוחית מורכבת עבורו, מומלץ, במידת האפשר, לעצור את מהלך הניתוח ולסיימו בהזדמנות אחרת ע"י מנתח מיומן.

מהלך הניתוח

1. המנתח: הניתוח יבוצע ע"י רופא וטרינר "סטרילי".
2. כל הנמצאים בחדר הניתוח צריכים להיות בקיאים בנוהלי שמירת כללי הסטריליות בחדר הניתוח בהתאם לתפקידם.
3. "עוזר לא סטרילי": באזור חדר הניתוח רצוי להיעזר באדם שאינו "סטרילי", לצורך פתיחה והגשת כלים, חוטים וכל עזרה לא סטרילית לפי הצורך. אפשר שאדם זה יהיה גם האחראי על ההרדמה (ראה/י פרק הרדמה- כוח אדם).

שם	תפקיד	תאריך
ד"ר א. בור	יו"ר וועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	09/06/2010
ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	09/06/2010

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

שם נוהל:	מס' נוהל: 100.01
עדכון מס': 01	תאריך נוהל קודם: 01/01/2010
תאריך עדכון: 09/06/2010	עמוד 4 מתוך 5

4. "עוזר סטרילי": בניתוחים מורכבים מומלץ להיעזר בעוזר שעבר, בדומה למנתח, הכנה סטרילית כנדרש. העוזר חייב להיות בקי בנוהלי שמירת הסטריליות.
5. "צופה": על הצופה לקבל תדריך התנהגות בחדר ניתוח. ככלל, מומלץ למעט במספר הצופים על מנת לצמצם סיכוני זיהום.

הטיפול בפצינט

1. שיכון כאבים: יש למנוע כאב וסטרוס מבעל החיים, בזמן הניתוח ולאחריו. יש להשתמש במשככי כאבים סיסטמיים ו/או מקומיים, לפני הניתוח ואחריו, בהתאם לרמת הכאב המצופה. ניתוחים באלחוש מקומי יש להגביל לאזורים חיצוניים בלבד.
2. ניטור וטיפול:
 - א. בזמן הניתוח יש לנטר את מצב הפצינט, נשימה ולב, בהתאם לכללי הניטור בהרדמה כללית (ראה/י פרק הרדמה- ניטור).
 - ב. בניתוחים ממושכים או במצבים בהם יש חשש לדימום משמעותי יש לשמור על "וריד פתוח" ולתת נוזלים בהתאם לצורך.
 - ג. בניתוחים עם סכנת איבוד דם רב, מומלץ להיות ערוכים למתן עירוי דם תוך כדי מהלך הניתוח.
 - ד. יש להקפיד על שמירת חום גוף וחימום במיוחד בבעלי חיים קטנים ובניתוחים ממושכים.
3. צמצום סיכונים: בניתוחים בחללי גוף מומלץ לספור את הפדים לפני הניתוח ואחריו, למנוע אפשרות השארתם בגוף הפצינט. רצוי להשתמש ב"פדים מסומנים", הנראים בצילום רנטגן.

הסבר לבעלים

לפני הניתוח:

יש להסביר לבעלים את מהות הניתוח, האופציות השונות והסיבוכים הפוטנציאליים הכרוכים בניתוח. מומלץ לפרט את מהלך ההחלמה, ביקורות, פרוצדורות נוספות (כגון החלפות חבישה, הוצאת פינים וכו') ופרוגנוזה צפויה.

אחרי הניתוח:

מומלץ לתאר בפני הבעלים את מהלך הניתוח ולמסור ממצאים ומסקנות אם ישנם. יש למלא דו"ח ניתוח בכרטסת המטופל. יש לפרט הוראות לטיפול והשגחה אחר-ניתוחית בזמן האשפוז.

אין לשחרר בעל חיים לאחר ניתוח לפני שמוודאים:

1. התאוששות מספקת מההרדמה (ראה/י פרק הרדמה- התאוששות)
 2. אי התפתחות סיבוכים אפשריים כתוצאה מהניתוח (כגון דימום).
- יש לצייד את הבעלים (ובמקרה של הפניה, את הרופא המפנה) במידע מפורט לגבי המשך הטיפול בבית וזמני הביקורות הנדרשים.
- מומלץ לפרט מהם הסימנים המחייבים פנייה דחופה למרפאה או למרכז חירום זמין לאחר הניתוח, ומהם הביקורות והפרוצדורות הנלוות בהמשך הטיפול.

שם	תפקיד	תאריך
ד"ר א. בור	יו"ר וועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	09/06/2010
ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	09/06/2010

השירותים הוטרנריים ובריאות המקנה

שם נוהל:		מס' נוהל: 100.01	
עדכון מס': 01	תאריך נוהל קודם: 01/01/2010	תאריך עדכון: 09/06/2010	עמוד 5 מתוך 5

נספח א': זמנים לאחסון בטוח של אריזות מעוקרות

עטיפה	ארון סגור	ארון פתוח
שכבה אחת (כפולה) של בד	שבוע	יומיים
שתי שכבות (כפולות) של בד	7 שבועות	3 שבועות
שכבה אחת של ניר קרפ	לפחות 8 שבועות	3 שבועות
שכבה אחת של כותנת pima מעל שכבה אחת (כפולה) של בד		8 שבועות
שכבה אחת של ניר קרפ מעל שכבה אחת (כפולה) של בד		10 שבועות
שקיות ניר ופלסטיק שקוף שנאטמות בחום		לפחות שנה

נספח ב': הנחיות לגבי הליכים כירורגיים מסוימים

עיקור

- עיקור היא פעולה כירורגית בה נכרתות השחלות.
- בכלבים ובחתולים, אפשר אך אין חובה להסיר גם את הרחם, פרט למקרים של חשד לפתולוגיה של הרחם או להיריון, שאז כריתת הרחם הינה חובה.
- הליכים נוספים עשויים להיכלל בקטגוריה של "ניתוח עיקור", אך אם הרופא הוטרנר בחר באחד מאלו, הוא חייב ליידע את הלקוח על כוונתו לפני ביצוע הניתוח, ולהסביר לו את המשמעויות הרפואיות במלואן:
 - הסרת שחלה אחת והשארה של השנייה במקומה.
 - הסרת השחלות והשתלה של שחלה או פיסת שחלה במקום אחר בגוף.
 - קשירה או ניתוק דו-צדדי של צינורית הביציות.
- במידה והרופא הוטרנר תכנן להסיר את 2 השחלות אך מצא רק אחת, עליו לדווח על כך ללקוח לאחר תום הניתוח, ולתעד עובדה זו בכרטיס הטיפול של בעל החיים, כולל את הצד (ימין או שמאל) של השחלה שלא נמצאה.

סירוס

- סירוס היא פעולה בה נכרתים 2 האשכים.
- קשירה או ניתוק של צינורית הזרע עשויים להיכלל בקטגוריה של "ניתוח סירוס", אך אם הרופא הוטרנר בחר באחד מאלו, הוא חייב ליידע את הלקוח על כוונתו לפני ביצוע הניתוח ולהסביר לו את המשמעויות הרפואיות במלואן.
- במידה ואשך אחד או שניהם לא נמצאו בשק האשכים (אשך טמיר), וההליך הניתוחי לא הסתיים בהסרת 2 האשכים, חייב הרופא הוטרנר לדווח על כך ללקוח לאחר תום הניתוח, ולתעד עובדה זו בכרטיס הטיפול של בעל החיים, כולל את הצד (ימין או שמאל) של האשך שלא נמצא.

שם	תפקיד	תאריך	כתב:
ד"ר א. בור	יו"ר וועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	09/06/2010	
ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הוטרנריים	09/06/2010	מאשר: